

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

17.9.2008

B6-0434/2008

PROJEKT REZOLUCJI

zamykającej debatę nad oświadczeniami Rady i Komisji

zgodnie z art. 103 ust. 2 Regulaminu

złożyli Francis Wurtz, Gabriele Zimmer, Dimitrios Papadimoulis, Eva-Britt Svensson, Roberto Musacchio, Umberto Guidoni, Ilda Figueiredo, Mary Lou McDonald

w imieniu grupy politycznej GUE/NGL

w sprawie pakietu socjalnego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie pakietu socjalnego

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Odnowiona agenda społeczna: możliwości, dostęp i solidarność w Europie XXI wieku” (COM (2008)412 wersja ostateczna) oraz liczne dokumenty nielegislacyjne związane z tym komunikatem,
- uwzględniając wniosek Komisji w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie stosowania praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej (COM (2008)414 wersja ostateczna),
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia europejskiej rady zakładowej lub trybu informowania pracowników i konsultowania się z nimi w przedsiębiorstwach lub w grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym (przekształcenie) (COM(2008)419 wersja ostateczna),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 września 2001 r. w sprawie wprowadzenia w życie dyrektywy dotyczącej ustanowienia europejskiej rady zakładowej,
- uwzględniając wniosek Komisji w sprawie dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)426 wersja ostateczna),
- uwzględniając porozumienie polityczne Rady ds. Zatrudnienia i Polityki Społecznej z dnia 9 czerwca 2008 r. dotyczące przeglądu dyrektywy w sprawie organizacji czasu pracy i dyrektywy w sprawie warunków pracy pracowników tymczasowych,
- uwzględniając wyroki Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w sprawach Viking Line, Laval, Rüffert i w sprawie Komisji przeciwko Luksemburgowi oraz kontrowersyjną debatę polityczną na ich temat,
- uwzględniając następujące konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP): konwencję MOP nr 94 dotyczącą postanowień o pracy (w umowach zawieranych przez władze publiczne), konwencję MOP nr 87 dotyczącą wolności związkowej i ochrony praw związkowych, konwencję MOP nr 98 dotyczącą prawa do organizowania się i rokowań zbiorowych, konwencję MOP nr 117 dotyczącą podstawowych celów i norm polityki społecznej, a w szczególności część IV, konwencję MOP nr 154 dotyczącą rokowań zbiorowych i konwencję MOP w sprawie pracy na morzu oraz Agendę MOP w sprawie godnych warunków pracy,
- uwzględniając Zintegrowane wytyczne w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na lata 2008-2010 oraz Strategię UE w sprawie ochrony socjalnej i integracji społecznej,
- uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,

- A. mając na uwadze, że w czasie obecnej kadencji Parlamentu Europejskiego Komisja i Rada były jak dotąd bardzo niechętne zaproponowaniu i przyjęciu jakiegokolwiek prawodawstwa dotyczącego polityki społecznej mającej na celu osiągnięcie postępów społecznych w Unii Europejskiej,
- B. mając na uwadze, że strategię polityczną w zakresie zatrudnienia i spraw społecznych na rzecz postępu społecznego nie znajdują się wśród czterech oficjalnych priorytetów obecnej francuskiej prezydencji UE oraz mając na uwadze, że w związku z powyższym zapewnienia tej prezydencji o uczynieniu z 2008 r. „roku wznowienia Europy społecznej” nie brzmią zbyt wiarygodnie,
- C. mając na uwadze, że porozumienie polityczne Rady ds. Zatrudnienia i Polityki Społecznej z dnia 9 czerwca 2008 r. w sprawie przeglądu dyrektywy w sprawie organizacji czasu pracy dąży do dalszej deregulacji już i tak osłabionych minimalnych norm ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed nieregularnym i długim czasem pracy, mając na uwadze, że aktualne działania rządu francuskiego dążące do zniesienia ustawodawstwa krajowego przewidującego trzydziestopięciogodzinny tydzień pracy oraz podobne kampanie prowadzone w innych państwach członkowskich na rzecz wydłużenia czasu pracy zmierzają w tym samym kierunku - tzn. ku społecznej regresji,
- D. mając na uwadze, że niedawne wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawach Viking Line, Laval, Ruffert oraz w sprawie Komisja przeciwko Luksemburgowi ograniczyły prawa do strajku i rokowañ zbiorowych, uzasadniając to nadrzędnością swobód rynkowych nad tego rodzaju podstawowymi prawami społecznymi, mając na uwadze, że w wyrokach tych zinterpretowano podstawowe normy ochrony socjalnej zawarte w dyrektywie w sprawie delegowania pracowników jako najwyższe standardy, sprzyjając w ten sposób obniżaniu konkurencyjności płac i odbierając państwom członkowskim prawo do wymagania w ustawodawstwie krajowym korzystniejszych warunków prac i wynagrodzenia dla pracowników delegowanych,
- E. mając na uwadze, że taki rozwój wydarzeń w znaczący sposób przyczynił się do upowszechnienia istniejącego w społeczeństwie poglądu, zgodnie z którym UE w zbyt dużym stopniu skłania się ku wolnemu rynkowi i konkurencji, odchodząc od solidarności i postępu społecznego, mając na uwadze, że ów pogłębiający się kryzys prawomocności Unii Europejskiej doprowadził do zwiększenia się rozżewu pomiędzy popieranym przez miejscowe elity projektem europejskim zorientowanym na gospodarkę rynkową a sceptycyzmem wyrażanym przez znaczne grupy obywateli europejskich co do „wartości dodanej” europejskich strategii politycznych w ich codziennym życiu i społecznym dobrobycie, co ponownie zostało wyrażone w postaci niedawnego negatywnego wyniku referendum w Irlandii w sprawie Traktatu lizbońskiego,
- F. mając na uwadze, że w tej sytuacji „Odnowiona agenda społeczna” przedstawiona przez Komisję musi być interpretowana jako próba uspokojenia złości i niezadowolenia szerokich grup społeczeństwa z powodu obecnej neoliberalnej linii projektu integracji europejskiej; mając jednak na uwadze, że tzw. „pakiet socjalny” składa się głównie z nielegislacyjnych komunikatów, sprawozdań i zaleceń, których wynik – z punktu widzenia sprzyjania wymiernemu postępowi społecznemu w Unii Europejskiej – jest wątpliwy,

G. mając na uwadze, że z powodu prowadzenia monetarnych i makroekonomicznych strategii politycznych, a w szczególności w związku z Paktem na rzecz stabilności, neoliberalną Strategią lizbońską i decyzjami EBC, od 2000 r. wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia jest powolny, nastąpił spadek wartości pracy, poziom bezrobocia wciąż pozostaje wysoki, istnieje ubóstwo, niepewne zatrudnienie i nierówności w podziale dochodów, podczas gdy wielkie grupy finansowe i gospodarcze osiągają coraz większe zyski, korzystając z liberalizacji i prywatyzacji strategicznych sektorów produkcji i podstawowych usług publicznych,

1. uważa, że „pakiet socjalny” jest nieporadną próbą odwrócenia uwagi społeczeństwa od wstecznych ze społecznego punktu widzenia stanowisk politycznych przyjmowanych przez Komisję i Radę, takich jak planowana deregulacja czasu pracy za pośrednictwem dyrektywy w sprawie organizacji czasu pracy czy szkodliwe skutki niedawnych wyroków Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dla praw podstawowych i rokowań zbiorowych;
2. wskazuje, że Parlament Europejski zwrócił się w pierwszym czytaniu dotyczącym przeglądu dyrektywy w sprawie organizacji czasu pracy o stopniowe znoszenie przepisu dotyczącego „opt-out”; stanowczo krytykuje fakt odrzucenia tego wniosku w porozumieniu politycznym osiągniętym przez Radę; wyraża zatem swój sprzeciw wobec tego porozumienia;
3. nalega na fakt, że każdy znaczący ze społecznego punktu widzenia przegląd dyrektywy w sprawie organizacji czasu pracy musi mieć na celu pogodzenie życia zawodowego z życiem prywatnym poprzez skrócenie maksymalnego dziennego i tygodniowego czasu pracy; podkreśla, że przepis dotyczący „opt-out” musi zostać całkowicie zniesiony, orzecznictwo ETS dotyczące dyżurowania i okresu kompensacji w pełni wprowadzone w życie i zintegrowane z dyrektywą oraz że wszelkie przypadki obniżenia poziomu ochrony gwarantowanego przez obecną dyrektywę muszą zostać zablokowane;
4. wzywa Radę i państwa członkowskie do należytego przedyskutowania kwestii, które pojawiły się w związku z ostatnimi orzeczeniami Trybunału; stanowczo nalega na Radę, aby podjęła działania na rzecz zapewnienia nadrzędności praw socjalnych nad swobodami rynku wewnętrznego; wnioskuje zatem o głęboki przegląd traktatów w celu uutorowania drogi dla Europy socjalnej; uważa, że porażka instytucji europejskich w tej dziedzinie spowoduje poważne pogłębienie się kryzysu prawomocności obecnego europejskiego modelu gospodarczego i społecznego;
5. odnotowuje pierwsze sprawozdanie dwuletnie Komisji dotyczące sytuacji usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym w UE; nalega na fakt, że kwestia usług świadczonych w interesie ogólnym jest kolejnym ważnym elementem, w odniesieniu do którego konieczny jest przegląd traktatów; podkreśla w związku z tym potrzebę jasnego określenia w przepisach prawa pierwotnego UE, wskazując, że dobra i usługi publiczne, usługi świadczone w interesie ogólnym i sektor działający na zasadzie non-profit nie podlegają przepisom w zakresie konkurencji, pomocy państwa, zamówień publicznych i rynku wewnętrznego, lecz stanowią sektor oparty jedynie na zasadach interesu publicznego i zorganizowany zgodnie z zasadą pomocniczości w ramach wyłącznej kompetencji państw członkowskich i ich odpowiednich władz regionalnych i lokalnych,

tak aby zapewnić jego dobre funkcjonowanie;

6. przypomina, że traktat lizboński został już odrzucony przez irlandzkie społeczeństwo w jedynym referendum przeprowadzonym w Unii Europejskiej w tej sprawie; wzywa Radę do wstrzymania ratyfikacji traktatu oraz – w ramach pierwszego kroku w kierunku poprawy sytuacji – do wprowadzenia jako wiążącego protokołu do obowiązujących traktatów „klauzuli postępu społecznego” w celu wyjaśnienia, że:
 - traktat nie może być interpretowany w sposób mający jakikolwiek wpływ na uznawane w państwach członkowskich prawa podstawowe, w tym prawo do strajku i podejmowania działań zbiorowych na szczeblu krajowym jak również prawo do ponadgranicznych strajków i działań zbiorowych;
 - prawa te zawierają również prawo lub swobodę podejmowania innych działań objętych szczególnymi systemami stosunków pracy w państwach członkowskich, w tym działań ukierunkowanych na wszczęcie procedury zawierania układów zbiorowych wykraczających poza płace minimalne i standardy minimalne;
 - niedopuszczalna jest taka interpretacja traktatu, zgodnie z którą miałby on wpływać w jakimkolwiek stopniu na systemy stosunków pracy i rokowań zbiorowych uznawanych w państwach członkowskich;
 - niedopuszczalna jest taka interpretacja traktatu, zgodnie z którą miałby on wpływać w jakimkolwiek stopniu na kompetencje państw członkowskich w zakresie przyjmowania ustawodawstwa dotyczącego polityki socjalnej, przewidującego wyższe standardy i wymogi niż te podane w dyrektywach UE zakładających standardy minimalne;
 - w przypadku konfliktu między wspomnianymi wyżej prawami oraz kompetencjami państw członkowskich w dziedzinie polityki społecznej lub systemów stosunków pracy z przepisami dotyczącymi rynku wewnętrznego lub „podstawowych swobód” wewnętrznego rynku, pierwsze z nich (prawa podstawowe itp.) mają charakter nadrzędny wobec tych drugich;
7. wskazuje, że projekty legislacyjne zawarte w „pakiecie socjalnym” mają na celu albo zwiększenie liberalizacji rynku wewnętrznego, co zachodzi w przypadku proponowanej dyrektywy w sprawie „stosowania praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej”, wzorowanej na starych wnioskach Bolkesteina w sprawie opieki zdrowotnej w ramach dyrektywy usługowej, albo też nie mają ambicji promowania postępu społecznego, co ma miejsce w przypadku wniosku dotyczącego rewizji dyrektywy w sprawie ustanowienia europejskiej rady zakładowej;
8. podkreśla, że usługi zdrowotne zostały z ważnych powodów wykluczone z dyrektywy w sprawie usług na rynku wewnętrznym, ponieważ opieka zdrowotna stanowi część systemów bezpieczeństwa socjalnego, a nie dziedzinę, w której siły rynku powinny odgrywać nadrzędną rolę; podkreśla, że Unia Europejska nie ma potrzeby wprowadzania regulacji opieki zdrowotnej na podstawie zasad rynku wewnętrznego, ani nie posiada takich kompetencji; nalega, aby kwestie przedstawione we wniosku Komisji w sprawie dyrektywy rozwiązać i uregulować w ramach koordynacji systemów bezpieczeństwa socjalnego (rozporządzenie 883/2004);

9. zdecydowanie krytykuje wniosek Komisji dotyczący dyrektywy w sprawie stosowania praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej; podkreśla, że wniosek ten oparty jest na podejściu w zakresie rynku wewnętrznego i ma głównie na celu umożliwienie osobom bogatszym i lepiej wykształconym szukanie tańszej opieki zdrowotnej za granicą; podkreśla, że wniosek podważa równość w zakresie systemów opieki zdrowotnej, ponieważ zwrot kosztów dla pacjentów z biedniejszych państw członkowskich nie pozwoli im na pokrycie kosztów leczenia za wysokiej jakości opiekę zdrowotną w bogatszych państwach członkowskich;
10. zdecydowanie krytykuje brak ambicji we wniosku Komisji dotyczącym przeglądu dyrektywy w sprawie europejskich rad zakładowych (EWC); przypomina Komisji o żądaniach Parlamentu dotyczących przeglądu tej dyrektywy, zgłoszonych już siedem lat temu w rezolucji z dnia 4 września 2001 r., które nie zostały uwzględnione;
11. podkreśla zasadnicze powody, dla których potrzebny jest przegląd dyrektywy w sprawie ustanowienia europejskiej rady zakładowej: lepsza definicja „informacji” i „konsultacji” (szczegółowych informacji na piśmie dostarczanych w stosownym czasie) oraz kwestii transnarodowych, obniżenie progów ustanawiania europejskich rad zakładowych, uznanie roli odgrywanej przez związki zawodowe i ich praw, lepsze warunki pracy europejskich rad zakładowych; skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje dla przedsiębiorstw naruszających przepisy dyrektywy oraz nadanie europejskim radom zakładowym prawa do wetowania planów zarządu w zakresie restrukturyzacji, fuzji i przejęć lub zwolnień, przy odraczaniu wszelkich ostatecznych decyzji do momentu, gdy europejska rada zakładowa będzie w stanie zaproponować rozwiązania alternatywne i zostały już one poddane szczegółowym konsultacjom przeprowadzonym wspólnie przez europejską radę zakładową i zarząd;
12. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja występuje z wnioskiem dotyczącym horyzontalnej dyrektywy zakazującej dyskryminacji poza miejscem zatrudnienia; zdecydowanie sprzeciwia się temu, że składki ubezpieczeniowe i inne produkty finansowe nie są objęte dyrektywą, co pozwala sektorowi finansowemu i ubezpieczeniowemu na kontynuowanie dyskryminujących praktyk żądania wyższych składek z uwagi na ryzyko związane ze zdrowiem, wiekiem, płcią i niepełnosprawnością;
13. podkreśla, że obywatelom krajów trzecich należy umożliwić dostęp do zatrudnienia w UE, jak również zapewnić im równe prawa, w szczególności w zakresie płac, rokowań zbiorowych i ochrony socjalnej; popiera włączenie do europejskich decyzji i decyzji ramowych wszystkich przepisów Międzynarodowej konwencji w sprawie ochrony praw wszystkich pracowników migrantów i członków ich rodzin, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 18 grudnia 1990 r.; popiera ideę dokumentu pobytowego dla poszukujących pracy;
14. odnotowuje cel Komisji, jakim jest poprawa widoczności i metod pracy w ramach Strategii UE w sprawie ochrony socjalnej i integracji społecznej oraz zacieśnienia współpracy z innymi kierunkami polityki; wskazuje jednak, że Komisja i Rada odrzuciły wezwanie Parlamentu do wprowadzenia do wytycznych dotyczących zatrudnienia na lata 2008-2010 nowej wytycznej w sprawie integracji społecznej, a zatem odmówiły poprawy takiej widoczności i współdziałania z innymi kierunkami polityki;

15. popiera wniosek Komisji dotyczący wyznaczenia celów w zakresie zmniejszenia ubóstwa (w ogólności oraz ubóstwa dzieci, ubóstwa osób posiadających pracę oraz utrzymującego się długotrwałego ubóstwa) i jej wniosek dotyczący minimalnego poziomu dochodów pochodzących ze świadczeń emerytalnych i rentowych oraz dostępu do opieki zdrowotnej i jej jakości (zmniejszenie śmiertelności niemowląt oraz poprawa stanu zdrowia i zwiększenie oczekiwanej długości życia itd.) na czas trwania następnego etapu Strategii UE w sprawie ochrony socjalnej i integracji społecznej; podkreśla, że cele takie należy również wyznaczyć w odniesieniu do systemów dochodów minimalnych (60% krajowej mediany zrównoważonego dochodu) oraz płac minimalnych (60 % krajowej lub charakterystycznej dla danego sektora średniej płacy) w celu zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego;
16. popiera cel Komisji, jakim jest promowanie w polityce wewnętrznej i zewnętrznej UE pojęcia godnej pracy; podkreśla, że jednym z ważnych filarów pojęcia godnej pracy jest koncepcja swobodnego wyboru zatrudnienia, który musi być zagwarantowany; nalega zatem, aby państwa członkowskie dokonały przeglądu polityki w zakresie rynku pracy, która zmusza bezrobotnych do przyjmowania narzuconego im nisko płatnego, niepewnego zatrudnienia lub do odpracowania otrzymywanego zasiłku dla bezrobotnych (programy aktywnej polityki społecznej, tzw. „workfare”);
17. popiera wniosek Komisji w sprawie włączenia międzynarodowych standardów pracy na morzu (konwencja MOP o pracy na morzu z 2006 r.) do europejskiego prawa pracy w oparciu o europejskie porozumienie między pracodawcami i związkami zawodowymi w tym sektorze; popiera też działanie Komisji w sprawie priorytetowego wdrożenia konwencji MOP; podkreśla jednak, że wyrok ETS w sprawie Rüffert jest niezgodny z konwencją MOP nr 94, która wyraźnie narzuca wymóg zgodności z układami zbiorowymi w zakresie regulacji dotyczących zamówień publicznych; wzywa Radę i Komisję do umieszczenia konwencji MOP nr 94 na liście wdrożeń priorytetowych;
18. zgadza się z Komisją, że potrzebne są dalsze działania na rzecz zmniejszenia i zlikwidowania w Unii Europejskiej różnic płacowych wynikających z różnicy płci; wzywa Komisję i Radę do dalszego wzmacniania ram prawnych na rzecz wyznaczenia celu, jakim jest zmniejszenie różnic płacowych wynikających z różnicy płci, również w zakresie dostępu do szkoleń zawodowych i uznawania kwalifikacji i umiejętności kobiet, wynikających z różnicy płci różnic płacowych za pracę w niepełnym wymiarze godzin oraz wynikających z różnicy płci różnic w świadczeniach emerytalno-rentowych, a także promowania klauzul równości w umowach zawieranych przez władze publiczne;
19. przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Komisji w sprawie instrumentów i polityki Wspólnoty dotyczących integracji Romów; podkreśla konieczność zdecydowanego działania na rzecz integracji Romów (plan działań na rzecz Romów), do czego wzywa odnośna rezolucja Parlamentu;
20. podkreśla, że jakikolwiek istotny „pakiet socjalny” promujący postęp społeczny należy uzupełnić o środki wspierające z zakresu polityki gospodarczej i strukturalnej; uważa, że należy uchylić Pakt na rzecz stabilności i wzrostu oraz złączyć politykę monetarną Europejskiego Banku Centralnego w celu przeciwdziałania skutkom obecnego spowolnienia gospodarki w Europie; wzywa Komisję i Radę do przygotowania

„Europejskiego programu inwestycyjnego na rzecz trwałego rozwoju, zatrudnienia i integracji społecznej” dysponującego co najmniej 1% PKB UE, któremu powinny towarzyszyć podobne publiczne programy inwestycyjne państw członkowskich w celu ustabilizowania gospodarki, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz promowania pełnego zatrudnienia przy zapewnieniu miejsc pracy wysokiej jakości i praw socjalnych; sugeruje, aby państwa członkowskie przyjęły także środki na rzecz ustabilizowania i zwiększenia siły nabywczej osób o niskich dochodach (wzrost cen żywności, energii, transportu), np. poprzez wprowadzenie standardowych taryf socjalnych za gaz, energię elektryczną, usługi telekomunikacyjne, transport publiczny itd.;

21. zauważa, że obowiązująca strategia lizbońska Unii Europejskiej przestanie obowiązywać w 2010 r.; uważa, że należy obecnie rozpocząć okres głębokiej refleksji nad przyszłą strategią na lata po roku 2010; podkreśla, że należy zaniechać obecnego skupiania się na liberalizacji rynku i jego „konkurencyjności”, zastępując je nową zintegrowaną europejską strategią solidarności i trwałego rozwoju, opartą na czterech filarach o jednakowym znaczeniu (gospodarka, środowisko, zatrudnienie, ochrona socjalna i integracja społeczna);
22. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i parlamentom Państw Członkowskich.